

travelbook

Gran Canaria

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
#ochrona **HESTIA**

Autor: Berenika Wilczyńska

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Aleksander Król

Korekta: Barbara Faron

Redakcja techniczna i skład: MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska, Sabina Binek

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Kroczak

Źródło danych kartograficznych: OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Autorka wyraża podziękowania dla biura Patronato de Turismo de Gran Canaria.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?begca3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III

ISBN: 978-83-283-4510-2

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKcje GRAN CANARII	7
INFORMACJE PRAKTYCZNE	11
PRZED WYJAZDEM	13
Wybór czasu podróży	13
Źródła informacji	13
Formalności	16
DOJAZD	19
Samolotem	20
Promem	21
NA MIEJSCU	22
Transport	22
Noclegi	27
Wyżywienie	29
Pamiątki i zakupy	31
Aktywny wypoczynek	33
INFORMATOR A-Z	35
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	43
KRAJOZNAWCZE ABC	45
Położenie i rzeźba terenu	45
Klimat	47
Przyroda	50
Historia	51
SPOŁECZEŃSTWO	53
Religia	53
Język	54
Polityka i gospodarka	55
KULTURA I SZTUKA	57
Architektura	57
Muzyka i taniec	58
Święta i festiwale	58
KUCHNIA	60

ZWIEDZANIE GRAN CANARII	63
LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	65
SANTA BRÍGIDA	81
▶ WINIARSKIE TRADYCJE GRAN CANARII	82
Vega de San Mateo	86
TEROR	90
GÓRY INTERIORU	95
Tejeda	95
Roque Bentayga i Roque Nublo	97
▶ MIRADORES NA GRAN CANARII	100
Artenara	102
ARUCAS	105
Firgas	109
Moya	111
GÁLDAR	113
AGAETE	119
▶ CIEKAWOSTKI O GUANCZACH	124
ZACHODNIA CZĘŚĆ WYSPY	126
POŁUDNIOWO-ZACHODNIA CZĘŚĆ WYSPY	131
Mogán	131
Puerto de Mogán	132
Puerto Rico	135
MASPALOMAS	137
▶ PLAŻE GRAN CANARII	142
SAN BARTOLOMÉ DE TIRAJANA	145
Santa Lucía de Tirajana	147
AGÜIMES	149
Ingenio	152
Barranco de Guayadeque	153
TELDE	154
Valsequillo	160
SŁOWNICZEK	162
INDEKS	165

Spis ramek

Co zabrać? _____	13
Gran Canaria w internecie _____	15
Placówki dyplomatyczne _____	17
Telefony alarmowe _____	18
Linie lotnicze _____	20
Kanaryjskie linie lotnicze _____	26
Wybrane targi _____	32
Dni wolne od pracy _____	36
Gran Canaria w liczbach _____	45
Ochrona przyrody _____	51
Zagadkowa nazwa wyspy _____	52
Najpopularniejsze święta ludowo-religijne na Gran Canaria _____	59
Karminowy barwnik _____	65
Styl <i>mudéjar</i> _____	72
Surfing i windsurfing na Gran Canaria _____	76
Wulkanizm na Gran Canaria _____	85
Rękodzieło artystyczne i drewniane balkony _____	93
Górskie wędrówki _____	98
Palmy _____	108
Banany _____	109
Ozdobne noże kanaryjskie _____	115
<i>Queso de flor</i> – ser z Santa María de Guía _____	116
Sosna kanaryjska _____	122
Legenda o kruk z Zamory _____	128
Tasarte – mityczny wojownik _____	129
Żółta łódź podwodna _____	133
Aktywny wypoczynek na Gran Canaria _____	136
Parki i centra rozrywki na Gran Canaria _____	160

Spis map

Las Palmas de Gran Canaria (Vegueta i część Triany) _____	66–67
Telde _____	156–157

MIASTA I ZABYTKI, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Białe miasteczka

Na wybrzeżach znajdują się piękne miasteczka: pełne białych domów Agaete i Puerto de las Nieves oraz „mała Wenecja” czyli Puerto de Mogán, gdzie pospacerujemy ulicami wśród urokliwych mostów i kanałów.

Las Palmas – tradycja i nowoczesność

Spacer po zabytkowej dzielnicy La Vegueta – sercu starego miasta Las Palmas – to obowiązkowy punkt zwiedzania wyspy. Warto udać się na największą plażę miejską Wysp Kanaryjskich – Playa de las Canteras.

Imponujące zabytki stolicy

Muzeum Kanaryjskie prezentujące kulturę Guanczów zamieszkujących wyspę przed kolonizacją hiszpańską, Dom Kolumba oraz katedra św. Anny – jeden z pierwszych kościołów na Wyspach Kanaryjskich.

Zabytkowe miasta

Warto zatrzymać się w miastach często omijanych przez turystów – zabytkowym Telde o ponad 600-letniej historii, Arucas z piękną katedrą oraz Agüimes z ładną starówką i ciekawymi rzeźbami.

Atrakcje Gran Canarii

Kup książkę

Poleć książkę

PRZYRODA, Z KTÓRĄ TRZEBA SIĘ SPOTKAĆ

Dunas de Maspalomas

Prawdziwy skrawek Sahary – park krajo-
 brazowy wydmy z białego piasku tuż nad
 Atlantykiem.

Park tematyczny Palmitos

Wśród spalonych słońcem gór utworzono
 park botaniczno-zoologiczny, w którym
 można zobaczyć różne gatunki roślin i zwie-
 rząt, obejrzeć pokazy papug, delfinów czy
 ptaków drapieżnych.

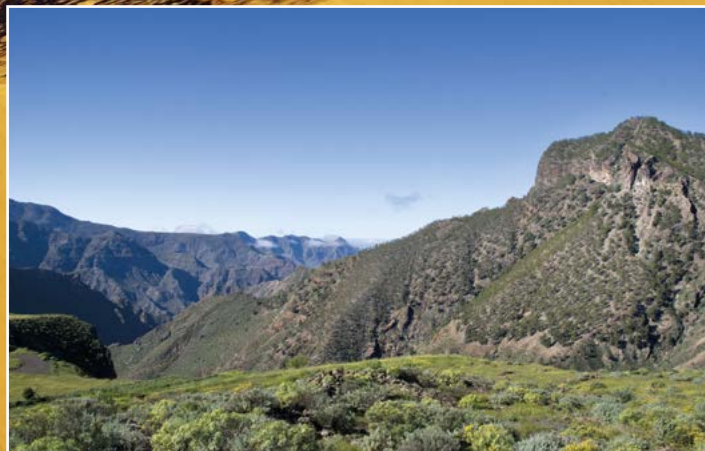
Dreszczyk emocji – niedostępny zachód

Wijąca się wśród gór droga GC-200, prowa-
 dząca z La Aldea de San Nicolás do Agaete,
 to jedna z najbardziej malowniczych tras na
 wyspie. Dziewiczy krajobraz, wysokie nawet
 na 600 m klify schodzące do oceanu.

Jardín Canario – ogród botaniczny z okazami kaktusów

Największy w Hiszpanii ogród botaniczny
 prezentuje m.in. szereg okazów ende-
 micznej flory oraz imponujący ogród
 kaktusów.

Dziki i górzysty interior

Góry porośnięte sosnami kanaryjskimi, jedne z najbardziej krętych dróg archipelagu oraz

małe wioski z typową kanaryjską zabudową. Warto odwiedzić piękny las Pinar de Tamadaba w okolicach Artenary.

Kup książkę

Poleć książkę

PRZEŻYCIA, KTÓRYCH TRZEBA DOŚWIADCZYĆ

Wycieczka śladami Guanczów

Na Gran Canarii znajdują się najlepiej zachowane pozostałości po pierwszych mieszkańców Wysp Kanaryjskich, m.in.: Cueva Pintada (Malowana Jaskinia) w miejscowości Gáldar, Cenobio de Valerón (tajemniczy spichlerz wykuty wysoko w skałach) i liczne domy-jaskinie (*casas cueva*).

Barwny karnawał

Na przełomie lutego i marca Las Palmas zamienia się w stolicę karnawału – ulice wypełniają korowody przebierańców w barwnych strojach, a świętowaniu towarzyszą spektakle, koncerty oraz wybór królowej karnawału.

Smakowite owoce i specjały kuchni

Trzeba spróbować owoców, najlepiej kupionych na lokalnym targu. Zachwyć się specjami kanaryjskiej kuchni, np. *papas arrugadas* (małych ziemniaczków gotowanych w soli) z sosem *mojo*, czy rewelacyjnie przyprawione ryby.

Aqualand

Niedaleko wydm Maspalomas znajduje się Aqualand – park wodny, w którym każdy znajdzie idealną dla siebie wodną atrakcję.

Romerías, czyli święta ludowe

Święta religijne na cześć różnych patronów są okazją do tańca i zabawy oraz manifestacji ludowego folkloru. Uczestnicy przebierają się w tradycyjne stroje i biorą udział w gwarnych pochodach i uroczystych procesjach.

Aktywny wypoczynek

Warto wybrać się na turystyczne szlaki prowadzące do bazaltowych monolitów w sercu wyspy, czczonych przez Guanczów – Roque Nublo i Roque Bentayga. Rowerzyści również znajdą tu coś dla siebie – liczne trasy górskie pozwolą na zwiedzanie wyspy w zupełnie inny sposób. Można też zagrać w golfa, a także uprawiać sporty wodne: surfowanie, nurkowanie i wiele innych.

Kup książkę

Poleć książkę

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Przed wyjazdem

WYBÓR CZASU PODRÓŻY

Wyspy Kanaryjskie, do których zalicza się Gran Canaria, nazywane są archipelagiem wiecznej wiosny. Panuje na nich łagodny klimat podzwrotnikowy doskonale sprzyjający wypoczynkowi. Wyspa jest zielona przez wszystkie dni roku, średnia roczna temperatura powietrza wynosi 22°C, a na niebie codziennie widać słońce. Ze względu na korzystny klimat i słoneczną pogodę sezon turystyczny na Gran Canarii trwa przez cały rok. Latem na wyspę przyjeżdżają głównie ludzie uciekający przed upałami panującymi na kontynencie europejskim (choć i tutaj mogą zdarzyć się fale gorąca powyżej 30°C). W związku z dużą popularnością Gran Canarii wśród turystów, niezależnie od pory roku warto rezerwować noclegi z wyprzedzeniem, szczególnie w czasie karnawału (luty,

marzec). W okresie jesienno-zimowym (poza karnawałem) w polskich biurach podróży ceny wycieczek spadają. Niekiedy można znaleźć bardzo korzystne promocje, dlatego warto rozważyć wyjazd w tym właśnie czasie.

Z tego względu Wyspy Kanaryjskie stają się dla turystów z Polski coraz popularniejszym kierunkiem zorganizowanych wyjazdów wypoczynkowych, a także atrakcyjnym celem wycieczek indywidualnych. Bezpłatnie oferuje przewoźnik Ryanair m.in. z Krakowa (www.krakowairport.pl, zakładka Pasażer/Informacje o lotach/Mapa połączeń regularnych).

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Mapy Gran Canarii można znaleźć w internecie – warto wydrukować je już przed wyjazdem. Najlepszym źródłem jest oficjalna strona internetowa Biura Turystyki Gran Canarii: www.grancanaria.com. Portal dostępny jest w 9 językach, w tym po polsku; w zakładce *Wyspa / Mapy* udostępnione są przydatne, darmowe mapy w formacie PDF (otrzymamy je także w biurach informacji turystycznej na wyspie, również za darmo). Warto już przed wyjazdem zapoznać się z broszurami dostępnymi na tej stronie (zakładka *Webcamery, video, zdjęcia*), poświęconym takim zagadnieniom, jak: nurkowanie, aktywny wypoczynek itp. Dobrym źródłem informacji jest także oficjalna strona Biura Turystyki Wysp Kanaryjskich, dostępna również w języku polskim. Znajdziemy tu sporo informacji praktycznych (noclegi, wyżywienie, aktywność) dotyczących nie tylko Gran Canarii, ale i innych Wysp Kanaryjskich; www.holaislascanarias.com.

Co zabrać?

Niezależnie od pory roku trzeba zabrać ze sobą krem przeciwsłoneczny z filtrem, okulary przeciwsłoneczne, czapkę lub kapelusz chroniący przed słońcem oraz cieplejsze ubranie przydatne np. w górach. Jeżeli planujemy wczesne pobudki, trzeba pamiętać o ubieraniu się „na cebulkę”, gdyż poranki mogą być dość chłodne oraz pochmurne. Koniecznie trzeba zabrać też wygodne buty – na pewno przydadzą się do chodzenia po górach lub do jazdy na rowerze. Na kamienistych plażach bardzo użyteczne będą specjalne buty.

◀ Artenara

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Krajoznawcze ABC

POŁOŻENIE I RZEŻBA TERENU

Gran Canaria to jedna z 7 głównych wysp tworzących archipelag Wysp Kanaryjskich na Oceanie Atlantyckim będący autonomiczną wspólnotą Królestwa Hiszpanii. Jest oddalona od Półwyspu Iberyjskiego (od Kadyksu na południu Hiszpanii) o około 1250 km i o ponad 1700 km od Madrytu. Geograficznie należy do regionu Makaronezji (Makaronesia). Obejmuje on wyspy pochodzenia wulkanicznego leżące na Atlantyku u wybrzeży Europy i Afryki, charakteryzujące się podobnymi cechami geograficzno-przyrodniczymi. Poza kanaryjskim archipelagiem do Makaronezji należą także: Madera, Azory i Wyspy Zielonego Przylądka. Gran

Canaria zajmuje powierzchnię 1560 km² i jest trzecia pod względem wielkości wśród Wysp Kanaryjskich, za Teneryfą i Fuerteventurą. Wraz z Fuerteventurą i Lanzarote tworzy wschodnią część archipelagu. Spośród 7 głównych wysp najbliższej Gran Canarii położona jest Teneryfa, a najdalej – maleńka El Hierro, obydwie na zachodzie. Gran Canarię niekiedy określa się mianem *isla redonda* (okrągła wyspa) – jej kształt na mapie przypomina okrąg, z wysuniętym w stronę oceanu cyplem La Isleta.

Wulkaniczne Wyspy Kanaryjskie to jeden z najciekawszych geologicznie rejonów naszej planety. Zachodzące tutaj procesy wulkaniczne, które w ciągu milionów lat ukształtowały archipelag, trwają do dziś. Latem 2011 r. zaczęto odnotowywać erupcje podmorskiego wulkanu u wybrzeży niewielkiej

Gran Canaria w liczbach

Nazwa oryginalna: Gran Canaria

Język urzędowy: hiszpański

Ustrój polityczny: Gran Canaria należy do archipelagu Wysp Kanaryjskich (Islas Canarias) – jednej z 17 wspólnot autonomicznych (*comunidades autónomas*) Królestwa Hiszpanii.

Podział administracyjny: Wyspy Kanaryjskie dzielą się na dwie prowincje: Provincia de Las Palmas (ze stolicą w Las Palmas de Gran Canaria) i Provincia de Santa Cruz de Tenerife (ze stolicą w Santa Cruz de Tenerife). Gran Canaria należy do prowincji Las Palmas, która obejmuje wschodnie wyspy archipelagu (Gran Canarię, Fuerteventurę i Los Lobos, Lanzarote i Archipelag Chinijo). Sama wyspa dzieli się na 21 gmin.

Stolica: Las Palmas de Gran Canaria

Powierzchnia całkowita: 1560,1 km²

Długość linii brzegowej: 236,64 km

Liczba ludności: 850 tys. mieszkańców

Gęstość zaludnienia: 545 os./km²

Struktura narodowa: Hiszpanie 97%; inni Europejczycy 1,1% (głównie Niemcy, Włosi i Anglicy), Latynosi 1,2% (głównie Kubańczycy i Kolumbijczycy), Afrykanie 0,5% (głównie Marokańczycy), Azjaci 0,3% (głównie Hindusi i Koreańczycy)

Struktura wyznaniowa: w większości katolicy

Jednostka monetarna: euro (EUR)

Strefa czasowa: GMT (czas uniwersalny); od kwietnia do października GMT+1

Prefiks telefoniczny: +34 (Hiszpania), 928 (Prowincja Las Palmas de Gran Canaria)

◀ Charakterystyczne dla zachodniej Gran Canarii spadające do morza klify

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Las Palmas de Gran Canaria

Oceanowi Atlantyckiemu Las Palmas de Gran Canaria zawdzięcza jedną ze swoich najpopularniejszych atrakcji – największą i uznaną za najpiękniejszą na kanaryjskim archipelagu plażę miejską – długą na trzy kilometry **Playa de las Canteras**. Razem z nią o serca turystów i miejscowych walczą dwie inne: **Playa del Confital** na cyplu La Isleta i **Playa de las Alcaravaneras** na wschodzie. Z pewnością niejedno z europejskich miast mogłoby pozazdrościć tych doskonałych do wypoczynku przestrzeni.

Las Palmas de Gran Canaria, poza tym że pełni funkcję kurortu, jest jeszcze największym miastem archipelagu (cała gmina liczy sobie ponad 370 tys. mieszkańców), wraz z Santa Cruz de Tenerife dzieli status stolicy Autonomicznej Wspólnoty Wysp Kanaryjskich oraz jest stolicą prowincji Las Palmas de Gran Canaria, do której należy Gran Canaria, Lanzarote i Fuerteventura.

HISTORIA

Położenie miasta między dwiema zatokami w wysuniętym najdalej na północny-wschód punkcie wyspy wyraźnie przypomina o jego portowej przeszłości, splatającej się z kosmopolityczną teraźniejszością. Las Palmas de Gran Canaria powstało w 1478 r. w czasie trwającego kilka lat hiszpańskiego podboju wyspy. Założył je jeden z dowódców konkwisty Juan Rejón, rozbijając obóz wojskowy w miejscu, gdzie obecnie znajduje się plac San Antonio Abad (w dzielnicy Vegueta). Pamiątkowa tablica umieszczona przy placu przypomina,

że wówczas „płynęła tędy rzeka Guinguada oraz rósł tutaj bujny las palmowy”. W miejscu obozu szybko powstały pierwsze budynki, a miasto zaczęło bardzo szybko się rozwijać. Przyczyniła się do tego uprawa trzciny cukrowej oraz produkcja i handel cukrem. W pobliżu obecnego Parque de San Telmo wybudowano pierwszy miejski port. Przez wiele wieków stolica wyspy obejmowała dwie dzielnice: Veguetę i Trianę, dookoła których wzniesiono mury, mające chronić miasto przed atakami piratów i korsarzy, gdyż na przestrzeni XVI i XVII w. zdarzały one się niezwykle często. Pamiętny jest zwłaszcza odparty atak Brytyjczyków pod dowództwem Johna Hawkinsa i Francis Drake’a oraz desant Holendrów pod wodzą Pietera van der Doesa (1599), który zakończył się spłądowaniem i zniszczeniem miasta. W XVII stuleciu w Las Palmas de Gran Canaria nastąpił kryzys spowodowany klęskami żywiołowymi oraz spadkiem eksportu. Stagnacja trwała aż do XIX w., kiedy zaczął kwitnąć handel koszenilą i wybudowano nowy port – Puerto de la Luz (1883), a miasto zaczęło rozbudowywać się w kierunku cyplu La Isleta.

Karminowy barwnik

Dawniej Wyspy Kanaryjskie słynęły z produkcji koszenili – cennego czerwonego barwnika (karminu). Pozyskiwano go z pluskwiaka zwanego czerwcem lub koszenilą (*Dactylopius coccus*), żerującego na opuncjach. Przez długi czas karmin był ważnym produktem eksportowym archipelagu.

◀ Playa de las Canteras

Kup książkę

Poleć książkę

W 2. poł. XX w. Las Palmas de Gran Canaria stało się kolebką kanaryjskiej turystyki. Miasto zaczęli odwiedzać zagraniczni goście, a w wielu miejscach powstały hotele, w efekcie czego z historyczną zabudową wyraźnie kontrastują dzisiaj nowoczesne wieżowce. Miasto rozciąga się na znacznej przestrzeni, więc piesze zwiedzanie oddalonych od siebie dzielnic jest utrudnione – warto skorzystać z komunikacji miejskiej, roweru lub samochodu.

Co ciekawe, plenery Las Palmas de Gran Canaria stały się nie tylko miejscem wypoczynku, ale i scenerią filmu – w latach 50. XX w. reżyser John Huston kręcił tu niektóre sceny hollywoodzkiej ekranizacji *Moby Dicka* Hermana Melville'a. W portowej stoczni amerykańscy twórcy wykonali olbrzymią makietę wieloryba – jednego z głównych bohaterów filmu.

CENTRUM

Zwiedzanie Las Palmas de Gran Canaria warto rozpocząć od dwóch najstarszych dzielnic – **Veguety** i **Triany**, których zasięg aż do XIX w. stanowił granicę miasta. W ich obrębie na niewielkiej przestrzeni koncentrują się najważniejsze zabytki. Spacer najlepiej jest zacząć w dzielnicy Vegueta na **placu św. Anny** (Plaza de Santa Ana) z urokliwymi palmami i latarniami. Nad placem góruje **★ katedra św. Anny** **i** **Catedral de Santa Ana** lub **Catedral de Canarias**, C/ Obispo Codina 13; wstęp wolny przed mszą, poza tym wejście płatne łącznie ze wstępem do Museo Diocesano Arte Sacro bilet: 3 EUR, z imponującą klasycystyczną fasadą wykonaną w ciemnym kamieniu. Piękne, kamienne kolumny dzielą gotyckie wnętrza na trzy nawy. Zwiedzając świątynię, dostrzeżemy również elementy renesansowe pod postacią niektórych kaplic. Ten

Kup książkę

Poleć książkę

Gran Canaria nie jest tak znana z produkcji wina jak Teneryfa czy Lanzarote, jednak podejmowane są wysiłki, aby wskrzesić jej długą winiarską tradycję. Łagodny klimat sprzyja uprawie winorośli, a różnorodność klimatyczna sprawia, że z tych samych szczepów rosnących w różnych rejonach otrzymywane jest wino o odmiennym bukacie.

Tradycję winiarską na Gran Canarii zaszczyli Hiszpanie tuż po konkwisie. Początkowo uprawy winorośli były skoncentrowane na północy i wschodzie, w rejonie Las Palmas, Arucas, Gáldar, Telde i Agüimes. Jak pisał słynny historyk i botanik Viera y Clavijo, w zadowoleniu się winorośli na wyspie pomógł dogodny klimat i żyzne wulkaniczne gleby. Pierwszymi szczepami uprawianymi na Gran Canarii były *malvasía*, *verdillo*, *torrontés* i *negramoll*. Wino szybko stało się jednym z najważniejszych produktów eksportowych wyspy. Jego głównymi odbiorcami były kraje takie jak: Wielka Brytania, Niderlandy oraz hiszpańskie kolonie w Afryce i Nowym Świecie. Na kryzys w produkcji winnej wpłynęła wojna o sukcesję hiszpańską. Wina z Półwyspu Iberyjskiego zyskały przewagę nad kanaryjskimi.

Kup książkę

Poleć książkę

Winiarskie tradycje Gran Canarii

Odnowienie winiarskiej tradycji nastąpiło dopiero w XIX w. Przodowały w tym rejony Monte Lentiscal i Bandama, gdzie powstało najwięcej winnic.

Uprawy winorośli na Gran Canarii zajmują powierzchnię około 230 ha. Stosuje się tradycyjne systemy upraw. Winorośl sadi się na stokach pokrytych materiałem o nazwie *picón*, czyli wilgotnym popiołem wulkanicznym. W uprawie używany jest system trejaży (stelaży na których opierają się rośliny). Winogrona są zbierane manualnie podobnie produkcja wina jest całkowicie ręczna. Obecnie na Gran Canarii najpopularniejsze są wina czerwone, głównie ze szczepów: *malvasía*, *listán negro negramoll* i *tintilla*. Spośród win białych uprawia się przede wszystkim: *listán blanco*, *vijariego*, *moscatel*, *malvasía*, *gual*, *marmajuelo* i *pedro ximénez*. Istnieje jeden Znak Chronionej Nazwy Pochodzenia (Denominación de Origen) o nazwie Gran Canaria. Należące do niej wina są produkowane na całej wyspie. W jej skład wchodzi także wina z Monte Lentiscal w gminie Santa Brígida. Więcej informacji na temat win oznaczonych Denominación de Origen (w skrócie D.O.): www.vinosdegrancanaria.es.

Na Gran Canarii funkcjonuje około 60 winiarni. Najbardziej znane *bodegas* o najdłuższych tradycjach znajdują się na północy. W winiarni można degustować produkowane na miejscu wina, a niekiedy także zejść posiłek w restauracjach, które często stanowią część obiektu.

Wybrane winiarnie:

Los Lirios – Cuesta de los Lirios 24; <http://es-es.facebook.com/bodega.loslirios/>; wysokiej jakości wina czerwone i białe.

Mondalón – Cuesta del Mondalón 6; www.mondalon.com; jedna z najbardziej znanych winiarni na wyspie, wielokrotnie nagradzana. Produkcja win czerwonych i białych, także ekologicznych oraz musujących.

Monte Bandama – Tablero Piletas 1; www.fin-camiradorbandama.com/bodega; produkcja popularnego lokalnego wina czerwonego Monte Bandama.

Plaza Pérdida – Carretera de los Hoyos 271; www.bodegasplazaperdida.com; winiarnia z ponad 200-letnią tradycją. Produkcja win białych i czerwonych cenionej marki Monte Lentiscal.

Viña Angoa – Camino Los Pérez 67; okolice Tafiry; +34 928 352871; produkcja młodych win czerwonych.

Kup książkę

Poleć książkę

W Santa Brígida utworzono **Parque Agrícola del Guiniguada** ⓘ **inne nazwy:** Parque Agrícola El Galeón, Finca El Galeón; Trasería del Mercado Municipal s/n; tel.: +34 928 644276; zimą 18.00–19.00, latem 8.00–20.00; **wstęp wolny**, który chętnie odwiedzają rodziny z dziećmi. Maluchy mogą tu zobaczyć, jak wyglądają uprawy warzyw, owoców, winorośli, a także hodowla kur, królików, kóz, świń, osłów i innych zwierząt. W weekendy tuż obok parku odbywa się popularny **targ z żywnością** ⓘ **Mercedillo Agrícola Artesanal**; sb. 8.00–20.00, nd. 8.00–14.00.

Okolice Santa Brígida to góryste tereny porośnięte bujną zielenią, którą tworzą odmiany typowe dla regionu Makaronezji. Najsłynniejszym takim gatunkiem jest **smocze drzewo z wąwozu Alonso** (Drago de Barranco Alonso). Nie jest ono tak stare

▼ Takie krajobrazy można zobaczyć, jadąc górskimi trasami

i znane jak Drago Milenario z Icod de los Vinos na Teneryfie, jego wiek szacuje się na ok. 500 lat. Okaz rośnie w nietypowym miejscu – zawieszony na zboczu. Drzewo stało się lokalnym symbolem i znalazło się w logotypie turystycznym reklamującym miasto.

Bogata i bujnie kwitnąca flora jest prezentowana podczas lokalnych targów **Flo-rabrigida** w czerwcu z okazji dnia św. Antoniego. Trwają one około dwóch tygodni i można na nich kupić rośliny oraz typowe produkty z regionu. W tym czasie odbywają się także wystawy roślin i kwiatów, a mieszkańcy spotykają się, przynosząc wyjątkowo piękne okazy kwiatów doniczkowych z zadbanych prywatnych ogrodów, by się nimi pochwalić.

Na terenie gminy Santa Brígida odnaleziono także ślady po dawnych Canarios, w tym **domy-jaskinie**, m.in. kompleks **Cueva de los Frailes** obok mostu Puente

Wulkanizm na Gran Canarii

Wyspy Kanaryjskie są jednym z najciekawszych rejonów pochodzenia wulkanicznego na naszej planecie. Obszerna i długotrwała aktywność wulkaniczna archipelagu wpłynęła na ogromną różnorodność wulkanicznych skał, jedną z największych na Ziemi.

Ostatnie wybuchy wulkaniczne na Gran Canarii miały miejsce na początku holocenu, ok. 11 tys. lat temu. Objęły one przede wszystkim północną część wyspy. Należała do nich erupcja wulkanu Bandama, w wyniku której powstała rozległa kaldera o regularnym kształcie. Z tego okresu pochodzą też inne stożki na północy

wyspy, m.in. Montaña de Gáldar oraz Montaña de Arucas.

Obecnie na Gran Canarii nie ma czynnych ani uspionych wulkanów, wszystkie są wygasłe. Na wyspie można jednak znaleźć liczne ślady jej wulkanicznego pochodzenia: kratery i stożki wulkaniczne, pola zastygłej lawy, stoki i tunele. Przypomina o nim także widok mającego na horyzoncie uspionego wulkanu El Teide (Teneryfa), górującego nad kanaryjskim archipelagiem i nad całą Hiszpanią (najwyższy szczyt). El Teide można dostrzec w pogodny dzień z różnych *miradores* na Gran Canarii.

Kup książkę

Poleć książkę

de la Calzada, a także **Cueva de los Canarios** – spichlerz Guanczów wykuty w północnej ścianie kaldery.

Na wschód od Santa Brígida można zatrzymać się w wiosce **LA ATALAYA**, będącej niegdyś skupiskiem domów-jaskiń. Miejscowość słynie na Gran Canarii z ręcznego wyrobu ceramiki, przy użyciu tradycyjnych metod sięgających czasów prehiszpańskich. W wiosce można zobaczyć zachowany do dziś **warsztat ceramiki** znajdujący się w domu-jaskini znanego rzemieślnika Panchito 📍 **Centro Locero La Atalaya, Casa Panchito, Camino de la Pilota 11, La Atalaya; www.centrolocero.wordpress.com; pn.–pt. 10.00–14.00, wt.–czw. 17.30–20.00; wizyty z przewodnikiem dla grup po wcześniejszej rezerwacji tel.: +34 928 288 270; wstęp wolny do centrum wyrobu ceramiki; wstęp płatny do Ecomuso Panchito (1,20 EUR)**. W La Atalaya można także zobaczyć niewielki kościół, **Iglesia de Atalaya** 📍 **otwarte podczas mszy: pn.–sb. 18.00, nd. 11.30**.

Zwiedzając okolice miasteczka Santa Brígida, warto udać się także do wschodniej części gminy. Tuż przy Las Palmas de Gran Canaria można zobaczyć jeden z najbardziej

imponujących **kraterów wulkanicznych** na wyspie, ★ **Caldera de Bandama**. Ma on średnicę ok. 1000 m i głębokość ok. 200 m. W XVI w. wewnątrz gigantycznego wygasłego krateru uprawiano winorośl. Obecnie jest on porośnięty niską roślinnością. Kaldery najlepiej widać ze szczytu **Pico de Bandama** (569 m n.p.m.), na który prowadzi asfaltowa szosa. Brzegiem kaldery biegnie szlak pieszy; można także zejść w głąb niecki. Obok powstało najstarsze pole golfowe w Hiszpanii, **Real Club de Golf de Las Palmas** (1891) 📍 **Carretera de Bandama s/n; www.realclubdegolfdelaspalmas.com**, które również widać z *mirador* na Pico de Bandama. Częścią kompleksu jest **centrum jeździeckie** (Club de Hípica). Po drugiej stronie szczytu roztacza się ładny widok na Las Palmas z wyraźnie wyodrębnionym cyplem La Isleta.

VEGA DE SAN MATEO

Ten, komu przypadną do gustu górskie miasteczka Gran Canarii, powinien udać się na dalsze zwiedzanie interioru wyspy. Spacerując po cichych uliczkach miasteczek i wiosek oraz podziwiając krajobrazy gór

▼ Caldera de Bandama

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Gran Canaria

Nietrudno ulec urokowi wyspy, od której pochodzi nazwa całego archipelagu. Jest na niej tak wiele atrakcji, że każdego może uwieść czymś innym. Jednych oczaruje niezwykłymi krajobrazami, innych pięknymi plażami, jeszcze innych ekscytującymi wyprawami w wulkaniczny maszyn górski. Tego samego dnia można spacerować ponad chmurami i zachwycać się podwodnym życiem, obserwować delfiny i wziąć udział w ulicznej fiescie. Trudno wyobrazić sobie lepsze miejsce na wakacyjny odpoczynek!

Słoneczne plaże i **kąpiele w oceanie**

Lasy laurowe, palmy i kaktusy

Wycieczki w **wysokie góry**

Skarby barokowej architektury

Świetne **parki rozrywki**

Egzotyczna kuchnia

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4510-2

Cena 26,90 zł